Anul I. — Nrul 18. Prețul unui exemplar **4** Lei. Timișoara, 23 Octomvrie 1927.

SVASTICA BANATULUI

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL LIGII APĂRĂRII NAȚIONALE CREȘTINE

De sub președinția D-lui Prof. **A. C. CUZA**

ABONAMENTUL PE UN AN
Pentru plugari și muncitori Lei 200 | Pentru bănci și fabrici Lei 500
Pentru intelectuali . . . „ 300 | Abonament de sprijin „ 1000
Jugoslavia 200 Dinari :-: In America 4 Dolari

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
TIMIȘOARA
I., Str. Gheorghe Coșbuc 2.

Editor-proprietar:
ALEXANDRU ȚIERANU

La ghilotină!

In ajunul procesului lui Schwartzbarth

De: ION DELATEIȘANU

Ne aflăm în ajunul procesului bestiei jidovești, Schalom Schwartzbarth, ucigașul marelui erou național ukrainian, Petliura. Procesul va începe în ziua de 18 Octomvrie și va ține aproape două săptămâni.

Din interesul ce-l prezintă în fața lumei civilizate, prin ampioarea desbaterilor, acest proces este sortit să aibă un răsunet în opinia publică mondială mai formidabil chiar, ca procesul Sacco și Vanzetti.

O recapitulare a mârșavei crime jidovești, săvârșită la Paris acum un an și jumătate, se impune, in ajunul judecării marelui proces.

In ziua de 25 Mai 1926, hatmanul Petliura, salvatorul onoarei Ukrainei și eroul ei național, este ucis mișelește de către jidannl Schwartzbarth. Bestia jidovească, după săvârșirea crimei, caută să-și legitimeze mârșava faptă, invocând răzbunarea fraților săi, trecuți prin foc, de trupele petliuriste, în Ukraina. Crima a fot trecută sub tăcere de mondiala presă jidovească, semnificând prin tăcere solidarizarea întregului neam a lui Izrael cu bestia jidovească și bucuria satanică a împlinirei preceptului talmudic **„Tob șebegoim harog“.***)

A trecut de atunci un an și jumătate. In tot acest timp jidănimea a lucrat pe capete, pregătind achitarea spurcatei creaturi circumcise.

Au alcătuit un comitet de 30 persoane, care reprezintă toate straturile populației jidănești din Franța și din care comitet nu lipsește nici măcar arbitrul luptelor politice din Franța, purătorul Leon Blum.

Din acest comitet au format o comisie restrânsă, compusă din așa ziși specialiști, cari acumulează, zi și noapte, tot materialul cu care speră să-l absolve pe criminal.

Au mers până într'acolo, încât au reușit să atașeze ca secretar pe lângă avocații lui Petliura, Kampenecki și Wils, și pe un spion de al lor, pe jidănașul Kahane.

Printre apărători s'a înscris și vestitul șarlatan comunist, Henry Torrés, comfirmând astfel legătura dintre guvernul sovietic și uciderea hatmanului Petliura la Paris.

Juraților Senei nu vor avea în fața lor numai pe asasinul Schwartzbarth, ci vor avea în fața lor întreaga nație jidovească, cum, de altfel, au curajul să afirme toți hahamii:

„Schwartzbarth e al nostru și procesul lui e procesul întregului popor evreu“

scrie un ziar jidănesc din București.

De acord, răspundem noi, de acord că în fața curții cu juri se va dezbate procesul, nu a lui Schwartzbarth ca individ ci a lui Schwartzbarth ca popor evreu, căci bestia jidănească care a ucis, nu este decât un produs al ticălosului popor de ucigași talmudici.

In fața juraților Senei se va judeca procesul tragediei poporului rus, se va judeca procesul celor două rase antagoniste. celor două religii diametral opuse. Procesul tragediei poporului rus, ce agonisează în ghiarele vampirului talmudic. Procesul celor două rase antagoniste, al rasei ariene, rasă ideală ca perfecție morală, intelectuală și fizică și al rasei semite, ultima expresie a decaderei morale, intelectuale și fizice. Procesul celor două religii, al religiei creștine, divină și purificătoare de suflete, și al religiei mozaice, cea mai ticăloasă religie din câte au existat pe suprafața pământului, religie ce a deformat complect caracterul poporului jidovesc, transformându-l într'un popor de tâlhari și ucigași.

Juraților Senei, buni francezi, buni creștini, având înaintea ochilor icoana tragică a milioanelor de creștini schingiuiți, din nefericită Rusie, de bandele jidovești ale lui Trotzki și Kamăneff, având înaintea ochilor icoana sfântă a martirului Petliura, bun și blând ca un Christ, vor ști să salveze onoarea întregei creștinătăți, trimețând la ghilotină, puturoasa bestie din Smolensk.

Astăzi. unul sub cuțit, mâine 20 milioane!

*) Ucide pe cel mai bun dintre creștini.

Un avocat jidan in judecata Consiliului de Război

Dr. Cornel Steiner avocat din Timișoara, a fost trimis în judecata Consiliului de Război al Diviziei I-a Infanterie, pentru purtare ireverențioasă față de doi consilieri ai Curții de Apel.

Acum câteva zile apărând un client în fața d-lor consilieri Miclea și Popescu, nemulțumit de sentința adusă, a strigat într'un ton enervat, că va merge după dreptate la Curtea de Casație. A ieșit și a trântit ușa. D-nii judecători au dresat un proces-verbal de ultragiu și l-au înaintat Consiliului de Război.

Acest fapt a produs o mare enervare în rândurile avocaților jidani din Timișoara și se zice că au de gând a se solidariza cu dr. Steiner. **Așteptăm, ca Consiliul de Război, care a dat dovadă în toate cazurile că-și împlinește pe deplin datoria, să bage la închisoare pe toți aceia, care se solidarizează cu acela, care își bate joc de Justiția română!!!**

Așteptăm aceasta măsură pentru prestigiul Justiției și al avocaților români.

„SVASTICA BANATULUI“

va lupta ca **România să fie a românilor!**

Propaganda în contra țării noastre

De Nicolae Badiu

In fața lumii diferitele interese ale națiunelor se prezintă sub o mulțime de aspecte cari toate au ca punct de plecare simpatia de care se bucură o națiune în fața celorlalte Această simpatie poate fi gratuită când se bazează pe legături de sânge, confesiune sau pretenie veche și costisitoare atunci când se formează și susține prin mijloace artificiale de propagandă. Se înțelege că toate națiunile mai ales cele tinere și fără coheziune de stat perfect stabilită se slujesc de ambele mijloace după carac(erul poporului într'o măsură mai mică sau mai mare din una sau alta.

Noi românii încă neam avut simpatiile noastre din timpul marilor voevozi cari însă au dispărut din conștiința popoarelor, ca apoi să reînvie în războiul nostru de neatârnare din 1878. Această simpatie stârnită de tânărul dar vigurosul popor român a mers crescând până la înfăptuirea idealului național. Aici însă ca niciodată până atunci o adunare a popoarelor mari s'a constituit într'un suprem for de justiție împărțind dreptatea nu cu ochii închiși ci deadreptul larg deschiși într'u apărarea intereselor lor. Batalioane de samsari, cari niciodată nu au mirosit praful de pușcă au acompaniat pe marii împărțitori de țări, căutând a face învârteli din necazul și durerea națiunilor interesate. Durere că în aceste bâlci internațional noi eram marfa cea mai căutată și pentru că nu am fost de vânzare urgia satanică a început o ofensivă fără cruțare în contra noastră utilizând cele mai diabolice mijloace de opresiune aflate din belșug în talmudul temutului Jahove. Din acest plan de suprimare face parte și acțiunea lui Rothermere (Rodemirmarea roșie) un descreerat cu păreri criminale, care însă din păcate este conducătorul unei bune părți din presa engleză.

Ungurii cari până la izbucnirea războiului mondial au trăit din prestigiul răscoalei de independență din anul 1848, din propaganda întreprinsă de conducătorul acelei răscoale Ludovic Kossuth și din legenda făurită în jurul poetului național A. Petöfi, au știut să ne prezinte în fața străinătății un timp oarecare pe noi românii din fostul imperiu nu ca pe unii cari în 1848 am luptat pentru drepturile noastre, ci ca pe uneltele dinastiei Habsburgice și opresorii neatârnării lor. Dar conștiința noastră națională a fost mai tare decât toate minciunele lor sfruntate și iată azi Ungaria trufașă se zvârcolește ca șarpele și își dă toată vlaga ei gheșeftarilor, mai ales englezilor și americanilor, acestor două mari popoare cari ca paraziți cuminți trăesc din prostia și dosul de mărire a popoarelor mai mici.

Noi nu am căutat niciodată simpatia acestor popoare pentru că neam fi prea costisitoare ci o lăsăm în întregime unugrilor servitori devotați a unor vise utopistice.

Am putea însă îndruma armata perciunaților internaționali pe câmpuri mai vaste de activitate. Irlanda, Egiptul, Asia mică, Iudia, Australia, coloniile din Africa ar putea oferi vigilității lor de dreptate între popoare alte aspecte decât cele de aici. Ar mai putea studia și marea democratie americană, care ca să nu exproprieze pământul strămoșesc a inzilor de acolo, simplu și scurt iea esterminat și în locul lor a adus negrii cari ca sclavi să lucreze pământul acelora cari azi sbiară că oligarhiei maghiare i s'a luat pământul.

Au dreptate. Noi am scăpat momentul ca să imităm aceste mari națiuni în revoluția din 1918. Și ceeace nu s'a întâmplat atunci mai poate se revină. Avem în istoria lor exemple destule cu care ne putem justifica în fața lumii vre-o pornire mai violentă în contra nechematilor cari își bagă nasul în treburile noastre căutând a ne scurta în drepturile noastre cele mai sfinte.

Nici un ac dela jidan!

Foița „SVASTICEI BANATULUI“

Istoricul comunei Opatița[*)]

Intocmit de **Preot Tiberiu Margineanțiu**

Pe câmpia frumoasă și mănoasă a Bănatului, în partea sudică județului Timiș-Torontal, aparținând plasei Deta, și la o depărtare de 4.4 klm. spre vest dela comuna Deta, sediul plasei, este situată comuna mare **Opatița.**

Suprafața comunei cu un areal de 2831 jugh. cad. și 714 st. □ stă sub 45° 25 latitudine nordică și 1°16 longitudine estică dela Greenovich și are o înălțime de 79 m. deasupra nivelului mării (Adriatice).

Intreg hotarul se întinde pe un ses, are însă și neînsemnate ridicături spre nord și est.

Comuna Opatița se mărginește: la nord cu comuna Voiteni, la sud cu comuna Omor și Sft. Gheorghe, la est cu comuna Birda și Mănăstirea Sft. Gheorghe și la vest cu comuna Deta.

Vatra comunei se întinde dela vest spre est și are o întindere de 130 jugh. cad. și 1176 st. □, cu 204 case, locuite după ultimul recensământ făcut în 1927 de 894 suflete.

Locuitorii comunei sunt țărani cari se ocupă cu agricultura și cu toate ramurile ei de economie. Situația lor materială este cea mijlocie. Cei mai săraci își caută izvor de câștig și 'n comuna Deta la diferite întreprinderi economice și industriale.

Casele se înșiră frumos una după alta formând o stradă principală și două laterale de o lungime de circa de 1 Klm. și întretăiate în 6 locuri ,adecă având 6 cotituri. Străzile largi și drepte. îngrijite și presărate cu nisip și peste tot plantate cu duzi și băgrini, cu casele curate, vopsite mai toate alb și bine îngrădite, dau comunei un aspect foarte frumos. Biserica ortodoxă rom. așezată în mijlocul comunei la încrucișarea drumurilor din strada principală, școala confesională ort. rom. frumoasa casă parochială din nou zidită ,casa comunală (Primăria) precum și monumentul ridicat în memoria eroilor soldați căzuți în războiul mondial din 1914—1918, predomineaz comuna.

O parte — constătătoare din vre-o 10 case — din laturea sudică a comunei, de către pădurea urbarială și de lângă mocirla părâului „Birduța“ se numește după locuitorii ei partea „țigănească“.

Eșind din comună pe drumul mare ce duce la Birda, în nemijlocita apropiere a comunei este colina numită „călăstur“, adecă o ridicătură mai înaltă de pământ împrejmuită cu un șanț. Pe această colină care ascunde în sine urmele unor ruine, pe vremuri au fost clădiri, ce se dovedește și prin faptul că locuitorii până mai în zilele noastre scoteau de acolo cărămidă arsă.

Nemijlocit pe lângă această colină trece dela nord spre sud linia a doua a șanțurilor romane „lines romanorum“ a căror urme se văd și azi foarte bine, și cărora poporul le zice în limbajul său „jarc“.

Dinspre comuna Birda serpuiește — intrând prin livezi — în hotarul Opatiți o afluentă a părâului Berzava, numită „Birduța“, care lângă partea țigănească se apropie nemijlocit de comună. Apa ei deși nu e adâncă, în ani ploioși amenință comuna cu inundare, și îndeosebi pământul din pădure și partea țigănească.

Prin Opatița trece, — venind dela Deta — soseaua județeană, care prin Birda, Gătaia etc. duce la Bocșa și uzinele Reșița.

Cale ferată și poștă în comună nu este. Mai apropiată gară are în Deta, care îi este și ultima poștă.

*

Date pozitive despre înființarea comunei nu avem, iar izvoarele ce le avem asupra trecutul ei sunt foarte puține și întunecoase. Cel mai vechi document care dovedește existenta comunei este registrul despre însemnările dijmelor papale din anii 1332-37 cu titlu „Incipiunt Rationes Decimae Sexenallis colletae in Hungaria ab anno 1332 ad anum 1337, a Iacobo Berengarii, et Rajmundo Bonofato Colectoribus Ponteficiis“, [1]) care se păstrează în biblioteca Vaticanului din Roma In acest document se amintește pentru primadată sub numirea **Opacha**

După aceia, obvine mai des sub diferite numiri: Așa pâ-

*) Din volumul „Monografia comunei Opatița“ care va apare cât de curând.

1) Bárány Ágoston: „Torontál vár megye hajdana“ II. rész oklevelek.

O funcționară calcă în picioare treicolorul român

Zilele trecute, senatorul ungur dr. Elemer Gyárfás, minoritar ales în Senatul României, spunea la întrunirea politică a partidului maghiar, ținută la Diciosânmartin că „Declarațiunile de loialitate făcute în parlamentul țării cu prilejul comemorării morții Regelui Ferdinand de către aleșii minorităților străine din țara noastră au fost fructul maturității politice a acestora...“ Din sensul cuvântării d-lui senator se desprindea că acele declarațiuni ar fi sincere și că ar găsi ecoul dorit în rândurile minoritarilor maghiari dela noi.

Constatăm însă contrarul și anume că agitațiunile unor stipendiați ai Budapestei, ajutați și de o piesă de calibrul ignobilului „Brassoi Lapok“ sau „Ellenzék“ găsesc răsunet în massa populațiunei minoritare și mai ales printre funcționarii publici de sânge străin, răsunet concretizat printr'o pasivă rezistență contra spiritului de naționalizare a serviciilor publice, pe unde sunt plasați ori mănâncă pâinea românească, pe care de altfel o găsesc foarte... bună!

Căci ce alta înseamnă a nu ști nici după nouă ani de stăpânire limba oficială a statului, care te hrănește? De ce mai toți șefii de servicii publice se plâng că lucrările sunt foarte încet executate, acolo unde sunt plasați minoritari? Insuș primarul orașului spunea odată: „cerem funcționarilor să muncească, nu numai să facă act de prezență la ora 8 dimineața“, — ori tot astfel e pretutindeni...

Dar câte odată se întâmplă că pasivitatea aceasta funcționărească să devină și activă. E cazul impiegatei inferioare dela telegraful oficiului poștal nr. 1 Banghert Margit, judecată, ieri, de comisia de disciplină sub președinția d-lui Albert Dimitrescu, primul președinte al tribunalului din Oradea-Mare.

Numita este învinuită că în mod ostentativ a călcat în picioare tricolorul țării și drept pedeapsă a primit o suspendare de 1 lună de zile...

In adevăr, în timpul zilelor de doliu național prilejuit de moartea Regelui Ferdinand, steagul, arborat pe edificiul poștei, a fost rupt de vânt. Un factor poștal l-a luat să-l coase și lucra pe o sală a localului poștei. Impiegata, trecând pe acolo, a fost făcută atentă de factor să nu calce peste pânză, dar ea în loc să ocolească a trecut drept peste mijloc, bombănind indignată...

Și știți cu ce s'a apărat acest inconștient produs al agitațiunilor iridentei maghiare? Cu declarația formală, că n'a știut că acea pânză este tricolorul național, ci vre-un covor oarecare de prin birouri!

Dar cazul impiegatei dela poșta din Oradea, are o semnificație și mai întinsă. El, confirmă încă odată afirmația ce-am mai făcut-o deseori că autoritatea statului național român, în preajma frontierelor, stă d'asupra unui vulcan al urei maghiare, nestâmpăcată cu granița etnică a României.

Lava și pietrele ucigătoare ale acestui vulcan sunt reprezentate prin funcționarii de origină străină, aflați în serviciul statului, ingineri, profesori, doctori, ca și pleiada nesfârșită de alții mai mici, ajutată cu calcul de tot ce înseamnă potentați ai întreprinderilor particulare, dela învățământ până la cel mai umil atelier, care refuză să primească pe micul ucenic român.

Și atunci, față de asemenea pericol, înainte ca pietrele să devină ucigătoare, conducătorii cu răspundere dela centru, nu găsesc că a sosit în fine vremea ca, cuiburile acestea intransigente de maghiarism inconștient, să fie împrăștiate în cele patru vânturi din... țară, și în locul lor să fie aduse elemente românești, vrednice a ține cu demnitate ridicat stindardul românismului, lângă frontiere? Aceasta fără a mai trage în cumpănă nevoia ca serviciile importante — ca poșta de ex. — în anumite împrejurări, trebue neapărat să fie în mâini românești...

Semnalăm o situație ce-a devenit în ultimul timp insuportabilă și așteptăm măsurile de îndreptarea ei.

Dacă „Universul“, care este gazeta d-lui Stelian Popescu, actualul Ministru de Justiție, are cunoștință de asemenea cazuri, de ce nu se iau măsurile cuvenite pentru salvarea demnității noastre naționale? Este datoria guvernului, nu a poporului de jos.

Consiliu de miniștri la Văcărești

— D-l Dr. Lupu condamnat pentru ultraj —

Sâmbătă după amiază, tribunalul din Chișinău a condamnat în lipsă, la 40 zile închisoare, pe dl. dr. Lupu, ministrul muncii, pentru ultraj adus unui jandarm cu ocazia unei campanii electorale.

Pe atunci dl. dr. Lupu se afla în opoziție.

Vestea aceasta a fost transmisă telegrafic primului ministru, care, la auzul ei, a spus râzând că viitorul consiliu de miniștri se va ține la... Văcărești.

Cetiți, răspândiți și sprijiniți „Svastica Banatului“!

Pentru parohienii ort. români din Timișoara-Principele Carol (Iosefin)

Se avizează, că termenul pentru alegerea de preot la parochia nou înființată din acest cartier s'a fixat pe Duminecă, 23 Octomvrie a. c.

Alegerea se va efeptui după sfânta Liturgie în Școala primară din Timișoara-Elisabeta.

Timișoara, la 15 Octomvrie 1927.

Dr. P. ȚIUCRA,
protopop.

Intrunirea L. A. N. C. la Iași

Duminecă dimineața membrii delegați din provincie și membrii ieșeni ai ligei creștine au asistat la Tedeum-ul dela Mitropolie.

După amiază în sala Bejan a avut loc o mare întrunire publică.

A prezidat dl. general Tarnovsky.

Expunerea d-lui Cuza

Dl. profesor Cuza a făcut o expunere a situației ligei de la întemeiere. Relevă succesele repurtate, citează programul și propune activitatea în viitor pe căi legale.

Alte cuvântări

Au vorbit apoi dl. Take Polycrat-București, Em. Vasiliu-Cluj, preot Iliuț Storojinet, Gh. Stroici Dorohoi, studentul Caciuc Cernăuți, Sofron Robotă Câmpu-Lung, P. Jecu Brăila, Iuniu Lecca Bacău, Petre Popa Dicu Vlașca, dr. Damian Romulus Făgăraș, Nichifor Robu Rădăuți, Vasiliu Oituz (Bacău), Cutava Miltiade Constanța, cari au descris personalitatea d-lui Cuza evidențând că ea reprezintă simbolul nationalismului român.

Dl. avocat Gheorghiu-Bălți, a descris teroarea deslănțuită de guvern în timpul alegerilor.

Motiunea

După terminarea cuvântărilor, s'a citit o motiune în care se arată că în Liga domnește cea mai perfectă ordine.

L. A. N. C. îmbrățișează toate problemele cari interesează poporul românesc și cum între aceste probleme sunt amestecați jidanii, de problema acestora, trebue să se ocupe toți românii.

Se protestează violent contra guvernului care a înțeles să excludă din viața parlamentară Liga creștină, căreia i s'a pus mari piedici în timpul alegerilor.

Liga creștină cere satisfacție din partea Regentei în sensul ca să se ia sancțiune împotriva guvernului.

In proximul număr vom da un raport detailat.

Un avocat care face minuni

Citim în „Universul“:

Avocatul stagiar din Cernăuți Rappaport se da drept fiul unui rabin miraculos Chainuchiu. Folosindu-se de aceasta calitate, a răspândit zvonul că a moștenit dela părintele său și puterea de a face minuni. Cu acest miraj credea să atragă în cursă pe oamenii naivi. Cel dintâi care i-a căzut în mâna a fost negustorul Rosenstock.

Acest comerciant a făcut cunoștința avocatului prin Iulie 1926. El îi s'a plâns că afacerile îi merg prost. Atunci avocatul s'a oferit să-i pună la dispoziție puterea sa desigur în schimbul unor sume de bani. Sub diferite pretexte, avocatul a știut să stoarcă dela comerciant suma de 80.000 lei. Astfel, i-a promis să-i procure credit ieftin pe piața Galaților. Amândoi, avocat și client, au plecat la Galați, desigur pe spesele clientului. Călătoria, de altfel destul de costisitoare, n'a dat nici un rezultat practic.

„Minuni“

Atunci avocatul a știut să sugereze comerciantului Rosenstock precum și altor chienți o ideie. I-a înduplecat să ia un automobil și să plece împreună cu dânsul la Sadagura, Dorohoi și Rus-Moldovița. El spunea că prin aceste locuri părintele său Chainuchiu și-a desvoltat activitatea făcătoare de minuni și se duce pe acolo spre a se pătrunde din nou de puterea părintească.

Dar nici de astă-dată puterile divine n'au vrut să-și arate efectul asupra clienților cari, în loc să se facă „din senin“ mai bogați, deveneau tot mai săraci în urma sumelor mari pe cari le plăteau avocatului.

Atunci avocatul a căutat să-i mângâie cu alte „minuni“. El a dat clienților hârtii mirositoare, cari, după spusa lui, ar avea puteri divine. Dacă le arzi la capul unui bolnav suferindul se ridică din pat, iar dacă le arzi în prăvălie, afacerile merg admirabil. Procedeul acesta l-a întrebuințat față de mulți clienți, desigur în schimbul unor sume importante. Astfel, unui comerciant I. G. i-a stors suma de 35.000 lei, iurându-i să-l facă peste noapte bogat. Dar efectul a fost, nul, bine înțeles.

Se amestecă și în viața intimă

Altă victimă a acestui avocat este bătrânul comerciant M. W. El și-a căutat salvarea din critica situație comercială în sfaturile avocatului. Mai întâi, nu știm din cari motive avocatul l-a sfătuit să-și mărite fata după un tânăr D. R., apoi s'o divorțeze. Spunea că acest divorț este necesar spre a înlătura o mare nenorocire ce era pe cale să se abată asupra familiei negustorului. Buimăcit și terorizat de avocat, bătrânul comerciant i-a urmat întocmai sfaturile. Pentru aceste sfaturi „excelente“, avocatul s'a lăsat plătit din gros.

Cum poți scăpa de un tovarăș

Dar M. W. mai avea o mare durere: afacerile îi mergeau prost. Intervine iar avocatul Rappaport cu darul său de viziune, spunând că numai atunci afacerile vor începe să meargă bine, când se va cotorosi de tovarășul de negustorie B. Firește că avocatul se oferă să mijlocească această despărțire, în schimbul sumei de 50.000 lei. Dar tovarășul nu se lasă scos cu una cu două și cere 100.000 lei despăgubiri. Avocatul intervine pe lângă client să-i plătească această sumă. Dar clientul n'are această sumă importantă. Atunci avocatul trece la amenințări. Spune că e în stare să facă ca soția bolnavă a negustorului să moară. Nici astfel nu reușește.

Roagă și pe alți clienți între cari și pe negustorul Rosenstock, să intervină pe lângă W. să plătească suma cerută, de oarece el, avocatul făcător de minuni, n'ar mai fi în stare să facă minuni și pentru alții, câtă vreme n'are libertatea să vindece pe soția lui W. Și ca să convingă pe W. că vrea însănătoșirea nevestii lui, îi trimite o învelitoare de museliină, cu care să se învelească.

Alte afaceri

Astfel de afaceri sunt numeroase. Unei femei S. H. i-a stors suma de 10.000 lei, promițându-i că-i va vindeca sora și-i va găsi mirele dorit. Pe un tânăr I. G. a spus că-l eliberează din armată în schimbul unei sume mai mari. Refuzând să plătească avocatul l-a amenințat cu turburarea căsniciei.

Dar avocatul a mai înțeles să facă o admirabilă călătorie de plăcere la Galbour și Paris pe spesele negustorului M. W.

Sub motiv că va procura negustorului W. credite ieftine în străinătate, a căutat să-l înduplece să plece împreună cu dânsul la Paris. Negustorul a refuzat. Atunci, avocatul l-a amenințat să-l sărăcească cu totul prin puterea sa făcătoare de minuni dacă nu pleacă la Galbour și Paris. Inspăimântat, negustorul se execută și cheltuește sume enorme cu călătoria. Singurul ei efect a fost că avocatul a putut... să viziteze fratele din Paris.

Aceste și multe alte isprăvi se pun în sarcina avocatului stagiar Rappaport. Spre a dovedi aceștea, negustorul Rosenstock a adus o mulțime de martori.

Cazul a fost deferit parchetului, care a început să facă anchetă.

Nici un ac dela jidani!

---

nă la anul 1373 sa numit Apacha, Pacha și Magyarapacha. La anul 1416 i-s'a schimbat numirea în Tothapacha iar la anul 1424 a fost cunoscută sub numele de Apahija și Apácza, fiind împărțită la Comitatul Caraș-Severin.

Mai târziu în anul 1446 și 1452 a aparținut comitatului Timiș și a ajuns în posesiunea familiei fiului lui Jabbágyi Matko Máteyás cu numele Miklos, iar în 1494 Csáki Mihály i-a fost proprietarul.

In anul 1597 principele Ardealului Sigismund Báthory a donat comuna familiei Gheorghe Marnachouit.

După izgonirea Turcilor din Bănat, în conservarea cabinetului secret din Viena „Designation deren in dem Temesvarer Banat samtlichen Dörffern und darinen befindlichen Häusern“[1]) care a fost compusă la anul 1717, obvine cu 30 case sub denumirea Hoppadiza.

1) Szentkláray Jenő: Mérczy kormányzata a temesi bánságban.

La anul 1718, cu ocaziunea împărțirei Bănatului din partea Guvernatorului Merczy, în cele 12 districte camerale, Opatița a aparținut districtului cameral din Ciacova.

In harta topografică care a fost întocmită din ordinul generalului Merczy și tipărită în anul 1728 la Viena, sa numit Oppatiza.

Nu mult după aceia, până la anul 1751 a fost alăturată circumscriptiei militare din Denta.

După acel an, când administrația militară a fost transformată în administrație camerală, hotarul comunei, — cum și întreg ținutul acesta a fost declarat ca averea Statului, aparținând până la anul 1778 domeniului statului din circumscriptia Denta.

Când Bănatul a fost împărțit în cele trei comitate, Timiș, Caraș-Severin și Torontal, adecă după anul 1779 Opatița din nou a fost atașată comitatului Timiș.

După aceia, până la anul 1848, Erariul ca fost proprietar al comunei, care până la înfăptuirea reformei agrare din anul 1922 încă a mai avut în posesiune 741 jug. cad.

In timpul mai nou, după legea de maghiarizare, a fostei stăpâniri maghiare, și 'n urma ordinului a acelui Ministru de Interne No. 125.803 din 6 Aprilie 1909, numirea comunei a fost schimbată în Magyaropácza.

In evul mediu, nemijlocit aproape de comună, lângă părâul Birduța a fost cătunul Jegös, care între anii 1388-1412 a fost proprietatea familiei Jegös. Azi nici o urmă despre acesta.

*

Pe lângă toate stăruințele și cernările acestea ar fi toate momentele istorice cele mai vechi cari se refer și amintesc direct comuna Opatița și de urma cărora am dat.[2])

2) Momentele istorice le-am culese din opurile „Száz év Délmagyarország ujabb történetéből“ de Szentkláray și „Magyarország vármegyéi és várorai“ tipărită sub îngrijiroa lui dr. Borovszky Samu.

Cu toate însă, nimenea nu va putea trage la îndoială că dacă soartea acestui ținut a fost pe vremuri plină de cele mai grozave și crude suferinți, atunci e cert, că Opătița — existența căreia e dovedită din anul 1332 — încă nu a fost cruțată de nenorociri, ci și locuitorii ei au avut să îndure multe și memorabile fapte, vărsări de sânge, pustiiri, perderi din averi și alte nenorociri

Așa în anul 1338 lăcustele care au răpustit acest ținut au nimicit și recolta Opăticenilor, iar ciuma din 1344 încă a lăsat urme în comună.

Năvălirea Turcilor în Bănat la anul 1396 apoi în 1418 de și au fost bătuți — au adus neliniște și locuitorilor noștri, și tot așa au simțit ei și ciuma teribilă din anii 1509-1511.

Iar când Bănatul a gemut un interval de 164 ani sub guvernarea imperiului Otoman și a ajuns în cea mai deplorabilă și tristă stare, este eschis că Opătița și locuitorii ei să nu fi fost părtași de suferință la toate tiraniile, jafurile și neajunsurile care le-a îndurat acest ținut.

Dovada cea mai bună despre aceasta este, că după scoaterea Turcilor de aici, Opatița a rămas cu 30 case numai o umbră de ceace era odată.

Mai târziu în luna lui Maiu anului 1738 s'a ivit pe aici din nou ciuma făcând iarăși mari ravagii, iar în anii 1787-1790 existența locuitorilor a fost îngreunată cu întreținerea armatei Tării cari staționau în aceste părți, pentru apărarea ținutul contra năvălirilor Turcești.

Apoi în anul 1838 colera asiatică a secerat populația comunei iar în luna Iunie a anului 1835 furtună cu grindină sa deslănțuit asupra acestui ținut, nimicind toate sămănăturile economilor.

Revoluția din 1848 contra dinastiei Habsburgice deși a neliniștit și locuitorii comunei noastre, dar direct nu ia atins și astfel au fost scutiți de ori și ce pericol și pierdere.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Pentru d-l prefect dr. Coste

ocuitorii români din comuna olovățul-mare au denunțat la fectură, în mai multe rânduri, Mărghitan, primarul comu- aducându-i următoarele în- iri:

1. Primarul nu stă la Primă- ci mai toată ziua la birtul uvei Breștin, unde zilnic se eată. In birt nu-și poate ve- de slujbă.

2. In urma beției nici nu prea rme în casa lui, ci mai mult n curtea văduvei Breștin.

3. Seara la ora 9, când se în- uşile birtului, Mărghitan nâne cu câțiva prietini în do- uşelor încuiate și petrec zil- până la 12—1 noaptea.

4. Acum 3—4 luni, noaptea I, a bătut pe săteanul Cralo- ianu și i-a frânt două coaste, care cauză Cralovicianu as- i nu mai este capabil de muncă a. Primarul e dat în jude- ă.

5. Nu de mutt a fost pedepsit Prefectură, pentrucă a bătut păzitorul de noapte.

6. In beție face fel de fel declarații nesocotite și ne- vorabile la adresa superio- or, fapt prin care contribue distrugerea respectului cu- nit față de autorități.

Strigă prin sat: „Eu sunt eul vostru . . .“ (urmează o or- nară înjurătură la adresa lui zeu).

7. La ultimele două ședințe e Consiliului Comunal a oprit consilierul Nicolae Basiță de lua parte.

8. Pentru beție, resb. fapte vorîte din beție, de două ori mai fost destituit din postul e primar.

•

Nu înțălegem cine poartă la uflet pe acest alcoolist patologic nu putem înțălege ca primă- iile comunale să fie mutate ea birt — numai de dragul be- ivilor.

Având în vedere, că sătenii au făcut mai multe denunțuri iscă- ite de multă lume, nu înțălegem de ce nu se mișcă primpretorul Weisz? Să fie uitat că suntem în România-Mare, încât aplică și astăzi vechia receptă maghiară: a ocroti toate uscăturile valahe, ca să nu iasă deșteptii la supra- față.

Rugăm pe d-l prefect dr. Coste să examineze ce se întâmplă în- tr'o plasă pe jumătate minori- tară, condusă de un Weisz și administrată la sate de oameni ca Mărghitan ? !

Vedem, că se formează o re- publică sau un pasalic Weisz, în care la Brestovăț, într'o școală se scot ochii la chipurile Suve- ranilor noștri, și se ascund sub dulap. Se vind automobilele d-lui Weisz, se zidesc biserici româ- nești cu altarul la miază-zi, nu se respectă legea repausului du- minecal, jidanul vinde beuturi spirtuoase fără brevet și confe- rințele notarilor se țin în vechea limbă maternă a d-lui Weisz.

Rugăm pe d-l prefect dr. Coste, să se intereseze personal de aceste chestiuni și să scape plasa Recaș de Weisz și pe topoloviceni de Mărghitan.

† Dimitrie Micu

In ziua de 17 l. c. a încetat din viață, Dimitrie Micu, președin- tele comitetului L. A. N. C. din comuna Urseni. Inmormântarea a avut loc în ziua de 19 l. c. în cimitirul ortodox din Urseni. Membrii L. A. N. C. au petrecut pe iubitul lor președinte pe ulti- mul drum, cu drapelul L. A. N. C. și au depus o frumoasă cunună cu inscripția: „Fratelui Dimitrie Micu L. A. N. C.“. Odihnească în pace iubitul nostru camarad de luptă. Văduvei întristate îi transmitem sincerile condoleanțe ale L. A. N. C.

„FAZANUL“
Societatea română de vânătoare din Timișoara

Aduce la cunoștiința membri- lor săi următoarele hotărâri ale Comitetului de conducere și-i roagă a le respecta întocmai:

1. In zilele fixate prin statute se pot împuşca numai 2 epuri de fiecare membru, iar un 3 epuri cum din eroare s'a tipărit în pro- gramele individuale.

2. Pentru ca membrii să poată împuşca rațe și gâște sălbatice la Sat-Chinez, se lasă liberă în acest scop următoarea zonă.

Balta de la „Cotul-Morii“ (nu- mai din spre sat, adică cu intra- rea pe podul de piatră de lângă Sobotelean), până la Puszta „Stevin“ (din dreapta drumului Biled), apoi peste deal toate băltile roată pe lângă sat, ca li- mită fiind șintăria, canalul și ca- lea ferată.

3. Pe terenul comun cu Socie- tatea de vânătoare „Hubertus“ membrii pot împuşca câte 2 po- târnichi de om pe zi și un cocoș de fazan, în afară de cei 2 epuri ce s'au hotărât deja. **Comitetul.**

4. Terenul situat între calea ferată și drumul Becichereculuí, se admite ca teren destinat pen- tru vânătoare la sărite, împreună cu cel fixat în „ordinea de vână- toare“. Viile rămân rezervate pentru vânătoare în cercuri.

5. Pe terenul din Porgani, vână- toarea fazanilor și a potârnichii- lor este liberă în tot timpul fixat prin legea vânătoarei.

Cine-au îndrăgit străinii
Mânca-i-ar inima câinii,
Mânca-i-ar casa pustia,
Și neamul nemernicia!
M EMINESCU.

INFORMAȚIUNI

Fracmasoneria în Ardeal. Loja masonă dela Arad, care își sus- pendase în ultimii șapte ani acti- vitatea, și-a reluat-o alaltăeri, organizând cu acest prilej un conventicul masonic la o cafenea arădană. Ca toate lojile mason- ce din Ardeal, și aceasta este al- cătuită din minoritari și stă sub influența partidului maghiar, a- semeni aceleia dela Cluj, a d-lui Sandor Iosif. Atragem atenți- nea Siguranței și al Diviziei asu- pra acestei organizațiuni secrete și periculoase, prin care jidanii își exercită dictatura politică a- supra lumii întregi. Cu ce drept și pe ce bază funcționează aceste loji internaționale? Ori starea de asediu s'a ordonat numai față de români? Elementul românesc este dator a lupta pentru extirparea acestor organizații suspecte. **As- teptăm ca EPISCOPUL GRIGO- RE al Aradului să facă primul pas, fiindcă francmasoneria lup- tă contra Bisericii creștine**

Dela C. F. R. Direcțiunea ge- nerală C. F. R. comunică, că va da în judecată persoanele ce că- lătoresc pe C. F. R., fără bilete valabile sau cu bilete falsificate. Vor fi obligați a plăti amendă către C. F. R. în plus și amenda stabilită de judecătorie pentru contravenție.

Polițai condamnat. Zilele tre- cute, tribunalul din Oravița a condamnat pe C. Rabinovici, fostul șef de poliție din Oravița, pentru abuz de putere, la 6 luni recluziune, iar pe Iosif Klekner, la o lună închisoare corecționa- lă. In ce privește acuzarea de luare de mită, C. Rabinovici a fost achitat.

Vânătoare de vulpi în oraș. Ioan Fritz, încasatorul Uzinei e- lectrice din Timișoara, a ținut în casă doi pui de vulpe, cu scopul de a-i crește în captivitate, până când vor crește mari și vor că- păta o blană frumoasă. Nu se cunoaște cum s'a făcut, că cei doi pui de vulpe au evadat din închisoare și au oprnit pe stradă. O ceată de copii i-a luat în ur- mărire înarmați cu pietri și cio- mege. Rezultatul vânătoarei a fost: o vulpe ucisă de copii, iar a doua a reușit să fugă în pădurea verde, unde s'a instalat Fazane- ria statului. Ce bucurie pe bieții fazani.

D-l Dr. Aurel Cosma jun., de- putat. In ședința din 17 l. c. d-l președinte al Adunării deputați- lor a comunicat demisia din Ca- meră a d-lui Dr. Lucian George- viciu, deputat al județului Timiș- Torontal, în locul căruia vine de drept în ordinea listei electorale, d-l Dr. Aurel Cosma junior.

D-l Dr. Valeriu Mezin avocat fost deputat, a fost numit notar public la Timișoara, în locul dlui Dr. Plausitz demisionat.

Nici un ac dela jidan!

Automobilele jidovești ucid. Automobilul No. 558 din Arad, trecând prin Timișoara cu o vi- teză nebună a călcat femeia Ma- ria Fillinger, în etate de 30 ani, lângă gara din Fabrică. Nenoro- cita s'a ales cu o mare rană pe cap și a fost transportată la Sa- natorul Bega, unde a fost luată în îngrijire. Bestia jidovească a fugit fără să se fie oprit să-și va- dă isprava. Asemenea animale sălbatice ar trebui condamnate la streang, fără multă ceremonie.

Procesul lui Salamon. Zilele a- cestea se va desbate procesul ji- danului Salamon Micșa, fostul șef al depozitului de sare din Ti- mioara, care a defraudat suma de 2 milioane Lei, din banii sta- tului. Se știe că jidanul laș, a în- cercat să se sinucidă, trăgându-și un glonte de revolver în tâmplă. A fost vindecat la Sanatorul Bega, dar a rămas orb de un o- chiu. Din sanatoriu va pleca la pușcărie, unde de mult ar fi locul tuturor Salamonilor noștri.

Onorar avocațial de 10 Mili- oane Lei. La Curtea de Apel din Timișoara se desbate procesul d-lui Dr. Nestor Porumb, avocat, care a dat în judecată pe văduva lui Iacob Muschong, pentru su- ma de 10 Milioane Lei ce-i dato- rează, ca onorar avocațial. Tri- bunalul a fost judecat pe văduva lui Muschong la plătirea sumei de 2 Milioane. Se așteaptă cu mare interes judecata Curții de Apel.

Consilierul agricol Mihăilescu și agronomul Belințanu din Ti- mișoara, au fost puși în libertate. Au fost acuzați de fraude cu îm- proprietărirea.

Faliment. Fabrica de mobile „Gloria“ din Tileagd lângă Ora- dea-Mare s'a declarat în stare de faliment cu un pasiv de 5 mili- oane Lei. A fost condusă de Ma- yer Gyula.

Faliment de 150 milioane. S'a prăpădit o nouă societate jido- vească exploatatoare de păduri, anume soceitatea „Sudrici—Pie- torasa“, condusă de Edmond Stern. Pasivele se ridică la suma de 150 milioane Lei. Majoritatea acțiunilor sunt deținute de jida- nii din Ungaria. Mulțumim lui Dumnezeu că ne ajută, ca să scăpăm codrii noștri de aceste periculoase omizi. Cei mulți îna- inte.

Trei deodată. Femeia Maria Chelu, din Jegălia a dat naștere la trei fetițe. Mama și pruncii sunte perfect sănătoși. Numita a născut până acum 14 copii. Dum- nezeu să-i țină năravul și să le dee noroc și sănătate.

Prelungirea termenului de în- scriere la Universitatea din Cluj. Se aduce la cunoștință că s'a prelungit până la 1 Noembrie data până la care se mai fac în- scrieri la facultățile Universității clujene.

Noui timbre poștale. După 20 Ianuarie 1928 se vor pune în cir- culație nouile timbre poștale cu efigia (chipul) regelui Mihai I, înlocuind pe cele în vigoare în momentul de față. Nouile tim- bre au și fost puse în lucru; fa- brica de la șosea lucrând actual- mente clișeele respective. Efigii- le ce se execută vor reprezenta capul Suveranului văzut din față, cu guler și cravată. Din sursă au- torizată am fost informați că nouile timbre poștale vor fi puse în circulație imediat după înce- tarea doliului național, de șease luni, adică după 20 Ianuarie.

Accident la Reșița. Nicolae Prodanescu, dela fabrica de lo- comotive din Reșița, a fost căl- cat de o mașină care se afla la probă. El a murit pe loc.

Nici un ac dela jidan!

Pământul crapă pe o mare în- tindere la Galați. Un caz extrem de curios care a alarmat toată populația din comuna Cudalbi, jud. Covurlui, s'a petrecut zilele acestea. Pe o distanță de 1100 metri cu direcția nord-est pă- mântul s'a crăpat pe o adâncime de 3-4 metri, dând aspectul unei adevărate prăpăstii. Din care cauză, populația, îngrozită a în- ceput să părăsească satul, ple- când în îmrejurimi. D. prefect de județ, Prodan, a luat drastice măsuri împotriva emigrării. De altă parte a avizat secția geolo- gică a prefecturii să facă cerce- tări spre a stabili cauzele acestui fenomen. Din cercetările făcute personal la fața locului se pare că această surpare se datorește unui curent de apă ce curge ra- pid cu direcția nord-est pe dede- subtul satului. Populația este în- îngrijită. Iar femeile, cari atribue acestui fenomen cauze mistice, măresc groaza. Postul de jan- darmi a primit ordine să nu lase pe nimeni să evacueze satul.

Razie la Cluj. Cu ocazia raziei făcută Miercuri noaptea, d. co- misar Almășan, a descoperit vre-o 110 proprietari, cari fără a aduce la cunoștința autorităților făceau din locuințele lor adevă- rate hoteluri, unde își găseau a- dăpost o mulțime de pungași, spărgători, etc., cari astfel nu pu- teau fi controlați de nimeni. S'au luat măsuri de dare în judecată a proprietarilor contravenienți. Când va afla de bine Poliția din Timișoara, ca să urmeze exem- plul dat de Poliția din Cluj, pen- trucă și la noi au apărut tot fe- lul de elemente suspecte.

Citiți, răspândiți și abonați ziarul „SVASTICA BANATU- LUI“.

Sprijinând ziarul nostru veți contribui la desrobirea econo- mică a Neamului Românesc !

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Asemenea, pururea va rămâne în istoria comunei și groaznica foamete din anul 1863.

Primăvara anului aceluia a fost foarte secetoasă și călduroasă. ca'n toiul verii, și astfel sămână- turile holdelor și iarba câmpului sau topit sub dogorîrea soarelui, aruncând peste viața zbuciumată a locuitorilor grozavele chinuri al foametei. Oamenii cei mai în stare bună — văzând că truda și nădejdea vieții lor sa ni- micit cu totul, au plecat după hrană în depărtări foarte mari. Lipiți pământului au fost prová- zuți cu mâncare din cuina satului susținută de stăpânire în casa No. 47 sub conducerea „socăci- tei“ din Deta Sofia Kirsch. Con- ducerea comunie în această jale, încă nu a rămas cu mânile lega- te, căci primarul Ștefan Jivan a adus nenorociților locuitori dela o femee bogată din Timișoara, un împrumut de 500 metri grâu, ce sa restituit în vre-o 2-3 ani cu o camătă foarte mică. Asemenea și ajutorul numit „milă“ ce sa dat celor lipsiți din cuina satului, cu timpul încă a trebuit să se resti tue în bani, de cei ajutorați.

Foametea din acel an a atins în mod simțitor nu numai oame- nii ci și vitele lor, din cari foarte multe sau prăpădit în decursul iernei lungi și geroase. Care au iz- butit iarna grea, fiind nutrite și cu paiele de pe acoperișul case- lor, în primăvara anului următor au fost duse la păşune în trăsuri trase de oameni ori pe dorângi.

Anul următor a fost foarte bo- gat în recoltă.

In toamna anului 1875 unii lo- cuitori încă au fost loviți de mâ- na sorții prin nimicirea averilor lor de un groaznic foc.

Să povestește că într'o zi de Joi după prânz pe la vre-o 3 oare — când batea și un vânt nepraz- nic — sa dat foc la paiele din grădina fostului primar Ștefan Jivan. Deși a sărit întreg satul în- tru ajutor, totuși focul ajutorat de bătaia vântului, a cuprins în- dată tot ceace a găsit în apro- pierea lui. Ba cu o furie nemai pomenită a trecut și'n depărtări, case, cu tot ceace era în jurul lor, prefăcând în cenușă vre-o 15-20 și lăsând tot atâtea familii fără adăpost în cea mai mare mizerie și jale.

Cu groază își aduc aminte bă- trânii și de apa mare dela finea lunei Maiu din anul 1877, când apa turbată de vijeliile puternice a părâului Birduța a inundat toa- te grădinile și holdele mult pro- mițătoare din partea estică și vestică a comunei, precum și ca- sele din partea aceea. Pagube în vietăți și clădiri nu a făcut, nu- mai recolta holdelor a nimicit-o.

Asemenea a adus neliniște lo- cuitorilor și apa mare din vara a- nului 1912 și cea din luna lui De- cembrie 1926, însă nu a fost nici odată așa de mare și groaznică, și nici când nu a făcut atâta pa- gubă ca cea din anul 1877.

Războiul mondial din 1914, care nu a cruțat sate și orașe, familii și oameni, a lăsat adânci urme și în comuna Opatița. Din- tre soldați care au luat arma în mână la porunca fostului împă- rat Francisc Iosif I. ca să apere hotarele țării lor mașteră, 12 sau întors acasă ca invalizi, iar 54 nu sau mai întors, ci odihnesc un- deva, departe, în codrii verzi a Carpaților, în apele și bălțile Isonzoului, ori în noroiul și stân- cile Galiției.

Acest război, care patru ani de zile necurmat a stins la vieți, la 31 Octombrie 1918, cu voia lui Dumnezeu sa terminat, căzând în prăpastia deschisă temelia puter- nicului Stat Austro-Ungar

Ostașii Țării maghiare care au luptat pentru o cauză străină și o patrie care nu era a lor, au de- pus armele pe câmpul de luptă și au declarat că nu se mai bat. In această revoluție națiunile cari de 1000 de ani au purtat jugul străin, încă au declarat că nu se mai su- pun conducerii străine, ci fiește- care singură va dispune de soar- tea ei.

Astfel Românii din Transilva- nia, Banat, Maramureș și Crișa- na, la Adunarea Națională din Alba-Iulia ținută la 1 Decembrie 1918 au declarat solemn alipirea lor la țara mamă. De atunci co- muna Opatița aparține Româ- niei-Mari, județului Timiș-To- rontal și plasei Deta, deși impe- riul Român a preluat-o numai după retragerea trupelor sârbești adecă în 4 August 1919, în ziua când armata română trecând peste Tisa a înfipt mândrul nos- tru Treicolori, sus pe parlamen- tul din Budapesta.

(Sfârșitul va urma.)

=xox=

Cuvinte din bătrâni.

Cine lasă nenorocirile să-l supuie, rămâne desăvârșit nenorocit

•

Din vorbe se trage și binele și răul ce ne vine.

•

Cu cel mai tare decât tine și mai avut nu te insoți.

•

Blestemat e cel ce face lucrurile Domnului cu lene.

•

Averea e o baltă, dacă îi faci un șănțuleț toată se scurge.

Din viața satelor noastre

Dorind să avem ştiri din toate părţile rugăm pe toţi Românii de bine să binevoiască a ne înştiinţa despre toate întâmplările, despre toate neajunsurile, necazurile, durerile şi nedreptăţile care le suferă precum şi despre tot ce cred că ar interesa lumea mare. Rugăm însă pe aceşti preţioşi şi inimoşi informatori să ne comunice acestea ştiri numai după ce s'au convins despre adevărul lor, ca să fie şi ei şi să fim şi noi scutiţi de neplăcerile falşificatorilor cu voie sau fără voie. Căci atât autorii cât şi informatorii răspund pentru informaţiunile date.

„Redacţia“

Rugăm pe onoraţii abonaţi, ca să binevoiască a achita măcar o parte din preţul abonamentului, pentru a ne scăpa de grijele materiale care îngreunează administraţia.

*

Aradul-nou. Jandarmii din comuna Aradul-Nou au reuşit să aresteze o periculoasă bandă de pungaşi de buzunare, în frunte cu Z. Szabo, un cunoscut recidivist, care se ocupă cu jocurile de noroc, prin trenuri şi satele din judeţ. Cu actele dresate, banda a fost înaintată Parchetului.

Jimbolea: La vama din Jimbolea s'au confiscat 190 dolari ascunşi de dna Veronica Barany, soţia unui cheferist din Zombor. Banii erau ascunşi într'o bucată de săpun scobită cu mare grjiă anume pentru acest scop. La revizia bagajului, contrabandista nervoasă mereu încerca să ascundă bucata de săpun, ce a atras atenţia funcţionarului, care a descoperit dolarii. Banii au fost confiscaţi şi contrabandista arestată.

Micalaca nouă: Locuitorul Marcovici Nicolae, de 42 ani, din com. Micalaca nouă, a fost găsit în dimineaţa zilei de 14 Oct. strangulat în locuinţa sa. Necxistând nici o bănuială de crimă, s'a autorizat înmormântarea cadavrului.

Sag. Băiatul Anton Aubermann, în vârstă de un an a fost lăsat în leagăn, singur de mamăsa care a plecat la Timişoara. Copilul sa deşteptat şi a răsturnat lampa de petrol care a luat foc. Când vecinii au pătruns în casă, ca să stingă focul, care ameninţa să distrugă toată casa, copilul a fost găsit prefăcut în scrum.

Sânnicolaul-mare: La spital a murit Francisc Marinov, în etate de 32 ani, în urma unui greu morb de nervi. Vestea răspândită că s'ar fi sinucis, nu corespunde adevărului. Defunctul a fost funcţionar la atelierul C. F. R. din Timişoara, de unde acum 4 luni a fost mutat la Orşova, unde s'a îmbolnăvit.

Satchinez. S'au abătut pe la redacţia noastră câtiva săteni şi ne-au comunicat, că 35 familii române ortodoxe, au cerut Consistorului din Arad, ca să transfereze pe preotul ortodox din comuna lor, pentru diferite motive arătate în cerere, în caz că până la 5 Nov. nu vor fi satisfăcuţi, cu toţii vor trece la confesiunea greco-catolică.

Secuşigiu. In noaptea de 10 Octombrie, o bandă de hoţi, compusă din şase bărbaţi şi două femei, a pătruns în curtea locuitorului Codrean P. Bătrânul Codrean eşindu-le în cale a fost bătut până la sânge iar la strigătele sale sărindu-i nevasta în ajutor aceeaş soartă a avut şi ea. Vecinii, deşteptaţi din somn, la ţipetele soţilor Codrean, eşind de prin case, banditii au fugit, fără a putea fura ceva. Dar în aceeaş noapte, ei au dat o nouă lovitură pe şoseaua dintre Secuşigeni şi Satul Mare. Aici, au întâlnit un Mot, pe care l'a jefuit de 2000 lei pe care-i avea la el, sumă adunată din vânzarea unui car cu mere. Postul de jandarmi din Sânpetru-German, anchetează.

In ajutorul plugarilor

Casa centrală a împroprietăririi a trimis consilieratelor agricole o circulară prin care le cere să cerceteze imediat toate reclamaţiunile şi denunţurile ce primesc, sau sunt semnalate de ziare.

Cele mai frecvente plângeri sunt acelea cauzate de mutările îndreptăţiţilor dintr'un loc într'altul. **Asemenea mutări sunt absolut interzise.**

Consilierii să nu mai facă nici o mutare fără aprobarea Casei centrale. Aşezarea îndreptăţiţilor pe loturile lor trebue considerată **definitivă şi nu mai poate fi schimbată nici chiar prin lucrările cadastrale,** decât pentru cauze interesând economia generală a parcelării, sau pentru consideraţiuni de aplicare technică pe teren.

In ce priveşte denunţurile şi reclamaţiunile PUBLICATE IN ZIARE, Casa centrală a cerut ca, dela 15 Octombrie, să i se facă rapoarte bilunare şi să i se dea toate relaţiunile necesare cu numărul şi data ziarelor, sau numele şi adresa care a făcut vre-o plângere.

Rugăm pe cei interesaţi, ca să ne comunice ori ce abatere dela ordinul de mai sus, sprea a le publica şi a le veni astfel într'ajutor.

ECONOMICE

S'au redus taxele de export

Delegaţia economică a hotărît noui reduceri ale taxelor vamale de export cu vite, cereale, făină şi tărâţe

Măsuri de intensificarea exportului.

Luându-se în desbateri situaţia exportului, delegaţia a opiniat în sensul încurajerii pe scară cât mai întinsă a operaţiunilor de export, în care scop a şi hotărât să procedeze la reducerea şi mai simţitoare a taxelor de export la unele din produsele noastre.

Reducerea taxelor la vite.

Pentru moment s au acordat reduceri de taxe pentru următoarele categorii de produse:

Pentru **toate vitele mari** — afară de cai — s.au redus taxele de export dela 2000 la 1000 lei de cap.

Pentru **porci** — dela 300 la 150 lei de cap. Pentru oi — dela 100 la 50 de cap. Pentru **berbeci** — dela 50 la 25.

Regimul de export pentru cai.

Regimul taxelor vamale pentru exportul cailor se va revizui mai târziu, după ce se va lua şi avizul ministerului de război. Tot atunci se vor lua măsuri, ca taxarea cailor la export să se facă după greutate, înlăturându-se sistemul actual al taxelor fixe pe cap.

In acest scop delegatia a hotărît, ca târgurile de vite de lângă frontieră să fie prevăzute cu cântare speciale pentru cântărirea cailor destinaţi exportului.

Nouile taxe de export la cereale.

S'au mai hotărît reduceri de taxe şi pentru cereale şi anume:

Pentru **cerealele de orice fel** taxa de export a fost redusă de la 5000 la 3500 lei de vagon.

Pentru **făina de grâu,** taxa a fost redusă dela 4000 la 3000 lei vagonul.

Pentru **tărâţe,** dela 1000 la 750 vagonul.

Intrarea în vigoare a nouilor taxe de export se va fixa, probabil, pentru ziua de 20 Oct.

Ajutorarea regiunilor înfometate.

Delegaţiunea s'a ocupat apoi şi de chestiunea ajutorării locuitorilor din regiunile sinistrate. hotărându-se acordarea unui nou credit de 18 milioane lei Centralei băncilor populare, pentru procurarea semintelor.

Destul de rău, că abea acuma înţăleg să aplice această măsură. Se vor ridica preţurile produselor agricole, dar câştigul rezultat din vânzările de cereale, până acum, întră în buzunarul fără fund al jidanilor speculanţi.

Cum să sădiţi pomii

Luna Octombrie este luna săditului pomilor.

Pomul sădit toamna se prinde fără greş, iar primăvara porneşte mai de timpuriu şi mai cu putere.

Gropile trebue făcute după toate regulele. Cu cel puţin două luni mai înainte de timpul plantatului. Să aibă adâncimea de 80 cm. şi lărgimea în toate părţile de cel puţin 1 m. Pământul scos să fie aşezat într'o parte cel de deasupra, în cealaltă parte cel din fundul gropei.

De îndată ce frunzele pomilor au îngălbenit, poţi începe săditul. Dacă nu a fost chip să ai gropile făcute mai din timp, le poţi face şi acum la sădit, cu condiţia ca pământul ce îl vei pune în fundul groapei şi cu care vei acoperi rădăcinele pomului, să-l aduci din altă parte, să fie mărunţel şi luate de la faţa pământului.

Pregăteşte-ţi un băiat de ajutor. Adu lângă groapă o tărăboanţă (roabă) cu gunoi, pe jumătate putrezit, un par de stejar drept, gros ca pe mână şi ascuţit la un capăt, o scândură dreaptă şi lungă de aproape 2 m., o lopată de balegă proaspătă de vită, o lopată de gunoi bine putrezit şi apă.

Scoate pomul cu cât mai multe rădăcini. Inaintea săditului curăţă toate frunzele cari au mai rămas pe ramuri. Cu cuţitul răteză toate rădăcinile la o palmă şi mai bine; la acele mai scurte, înoieşte tăetura, pe acele groase, cari au fost rupte sau zdrobite când ai scos pomul, rătează-le cu ferestrăul şi apoi netezeşte tăietura cu cuţitul. Bagă pomul cu rădăcinile în mocirlă făcută din lut, balegă, gunoi şi apă, învârtindu-l acolo până se înmoaie bine toate rădăcinile. Infige bine parul în mijlocul groapei. Umple groapa mai bine de jumătate cu pământul scos de deasupra. Aşează scândura culcată peste groapă. Apoi băiatul de ajutor, aşează pomul în groapă, la două degete de par, potrivind ca locul de unde pornesc rădăcinile să fie cu 4 degete mai jos de scândura pusă curmezis peste mijlocul groapei. Dacă rădăcinile pomului nu s'au aşezat pe pământul pus în groapă, ridică pomul şi mai pune pământ până ce rădăcinile se vor aşeza peste pământ ca marginile unei pălării. In timp ce ajutorul ţine pomul, pune peste rădăcini două-trei lopeţi de pământ mărunţel, din cel scos de deasupra, până ce ai acoperit bine rădăcimile. Apasă uşor de jur împrejur cu picioarul şi apoi pune tot gunoiul din roabă împrăştiat pe toată lărgimea groapei. Peste gunoi pune pământ, curăţat de pietre şi buruieni, până ce umpli groapa.

Calcă bine cu picioarele pământul pus, lăsându-te cu toată greutatea corpului, apoi toarnă cele două cofe de apă. După ce a întrat apa în pământ, fă muşuroiu împrejurul pomului, cam de două palme înălţime. Din ramurile pomului nu vei scurta nimic, oricare ar fi pornirea lor.

După două săptămâni, leagă pomul de par, cu răchită sau cu tei, punând putine pae sau un cocean de porumb şi legându-l între pom şi par, pentru ca să feresti pomul de rozături.

Pomul astfel sădit rămâne aşa până în primăvară, când urmează să i se dea alte îngrijiri, pentru o bună creştere.

Dacă vei păzi toate regulele de mai sus, la sădirea oricărui fel de pom, nu se poate găsi nici o altă cauză care să-i împiedice prinderea.

Niculae Arghir
Agronom

„Universul“.

Mătasa.

Centrul producţiei de mătase este Extremul-Orient. Japonia 260 de milioane kgr. de gogi, far Europa toată 40—45 milioa kgr.

Mătasa Japoniei o iau amecanii. Corăbiile lor duc tot portul japonez. Centru industr mătăsurilor s'a deplasat din Europa în Statele-Unite. Peterson magazia de descărcare a Amecei.

Fabricarea mătăsii rămâne tuşi în Europa una din serioase ocupaţiuni industriale.

România ar trebui să fie ta cea mai avută în cultura şi producţia gândacilor de mătasă. trebui să se impună, pretutideni, în toate colţurile libere curţilor, pe drum, pe coaste şi locuri virane, cultura duzil Gândacul de mătasă are o pretuită valoare economică mai ales azi când consumaţia ţesăturilor de mătasă cade asupra mitimii. Odinioară mătasa era palatelor şi a boerilor. Astăzi ţărancele se îmbracă în mătas Ar fi bine, ca ţărănimea noast să se ocupe cu producerea gogşilor de mătasă, cea ce ar însemna un nou izvor de câştig. Cu grijirea gândacilor (viermilor) mătase se pot încredinţa copi sau oameni bătrâni, care nu sucapabili de altă muncă.

Comisiunea specială pentru fixarea preţului de vânzare a aurului şi argintului a fixat, pentr intervalul dela 1 Octombrie până la 1 Noembrie, următoarel preţuri: 107.428 lei kgr. aur. 270 lei kgr. argint.

Preţul banilor:

1 Franc francez . .	Lei	6·3
1 Pengő ung. . . .	„	28·2
1 Marcă germ. aur .	„	38·5
1 Schilling austriac .	„	22·8
1 Dolar	„	160·—
1 Liră sterlină . . .	„	787·50
1 Liră italiană . . .	„	8·84
1 Cor. Cehoslovacă .	„	4·79
1 Dinar	„	2·84

Preţul cerealelor

Petru Barbu, Timişoara, II, str. S. Micu 3.

Grâu (100 Kgr.)	700—750	Lei
Ovăz	500—550	„
Orz	560—610	„
Porumb vech, .	600—659	„
„ nou .	500—570	„
Secară	600—620	„
Bicău pt. urlău	360— 80	„
Fân	220—280	„
Fân de trifoi .	300—320	„
Paie de grâu .	80—100	„
Cartofi	300— 500	„

Snopul de tulei bucata 2½—3 Lei

Nici un ac dela jidan!

Cultul drapelului în America

In America e o lege de stat, care cere ca drapelul să fâlfăie, afară, pe şcoală, cât timp se ţin cursuri. Inăuntru acest drapel e aşezat în văzul tuturor şi salutat în fiecare dimineaţă de către elevi, cari cântă în faţa lui cântece naţionale.

E un exerciţiu întemeiat de o lege foarte familiară psihologiei americane că emoţiile sunt legate de gusturile, de atitudinile, de actele noastre.

De aceea ei pun în mâinile copiilor mici steguleţe pe cari le fâlfâie după un tact de cântec, drapele pe cari le strâng pe piept, le apasă pe inimă. Totul e rânduit şi aşezat ca să creeze şi să sporească în copii sentimentul naţional, patriotismul şi civismul. Această obşte harnică şi amestecată — care e America — vrea să fie o Natiune. Acestei nevoi vitale ea îi subjugă totul până şi religia.

La noi se dau ordine, ca să nu se scoată şi să nu se sfintească drapele naţionaliste româneşti.

Cronica sportivă

Pentru societăţile sportive

Oficiul nat. de ed. fizică aduce la cunoştinţa tuturor societăţilor sportive că O. N. E. F. nu afiliază societăţi şi nici nu urmăreşte prin programul său de activitate grupare de societăţi in jurul său ca afiliate. O. N. E. F. ia cunoştinţă de existenţa fiecărei societăţi sportive şi o recunoaşte pe baza cererei făcută în acest sens.

Scopul urmărit de O. N. E. F. este ca având ştiinţă precisă de societăţile sportive existente în tot cuprinsul ţărei, să ştie cui se poate adresa pentru a le da sprijinul şi îndrumarea cea bună. Pentru aceasta grupările mari sportive sunt rugate să înainteze la O. N. E. F. — serviciul propagandei — un tabel al tuturor societăţilor sportive şi cu a arătarea pentru fiecare societate: când a luat fiinţă; câţi membri are şi cam din cine se compune: naţionalitatea membrilor; dacă societatea are terenuri sau clădiri în proprietate; ce sporturi practică şi ce rezultate a dat până astăzi.

Mica Publicitate

Un cuvânt 2 Lei. Cu litere groase 4 Lei.

Cel mai mic anunţ la Mica Publicitate costă 40 Lei.

O casă de vânzare la Sângeorge plasa Gătaia. Reflectanţii să binevoiască a se adresa dlui Voichiţă Vasilie, proprietar din Sângeorge. Preţul 150,000 Lei.

CINEMA

CETATE: Vineri, Sâmbătă, Duminecă (21-22-23 Oct.)
FABRICĂ: Marţi şi Miercuri (25 şi 26 Octomvrie)
MEHALA: Joi şi Sâmbătă (27 şi 29 Octomvrie)

Marele Bluff

Cel mai nou film de mare senzaţie, în care simpaticul acrobat **H. PIEL** deţine două roluri: Fraţii Henry şi Harry. O luptă foarte interesantă cu banditii, o urmărire senzaţională cu automobilul pe cele mai frumoase şosele şi prin cele mai splendide regiuni ale Europei (Riviera) şi o serie întreagă de alte senzaţii atrăgătoare.

In rolul principal: **HARRY PIEL.**

Monopol: Filmcentrala, Timişoara.

Institutul de Arte Grafice „CARTEA ROMANEASCĂ“ Sucursala Timişoara, Piaţa Ţepeş Vodă 2. — Telefon: 1200.